

29 NİSAN 2014

iletişimde özel bir alan
**SAĞLIK ve GÜVENLİK İLETİŞİMİ
SEMPOZYUMU**

BİLDİRİLER KİTABI

KAPİ ÇALIŞNE
Bişey koçmayın

Fotoğraf: Tufan KARTAL

 maltepe üniversitesi
istanbul www.maltepe.edu.tr

İLETİŞİM FAKÜLTESİ ADNAN SAYGUN KONFERANS SALONU
<http://sagis.maltepe.edu.tr>

*Moderatör: Yrd. Doç. Dr. Selva ERSÖZ
Maltepe Üniversitesi, İletişim Fakültesi,
Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü*

*Paydaşlar ile İletişimde Güvenli Davranış Oluşturmaya Yönelik
Ödüllü Eğitim Filmi: "Aklımız Hayatımızın Anahtarıdır"*

*Seval KIZILCAN
TÜPRAŞ Kurumsal İletişim Müdürü*

Tematik Dergi: Önlem

*Onur GÖKULU
Editör*

*"Traji-Trafikten Beşeri Trafiğe" 94.9 Açık Radyo Programı
Deneyimi*

*Yeşim AYÖZ
Suat Ayöz Trafik Mağdurları Derneği Genel Sekreteri*

Çalışma Yaşamı ve Fotoğraf

*Tufan KARTAL
DESAN Kalite Sistemleri Yönetimi Müdürü*

“Traji-Trafikten Beşeri Trafîge” 94.9 Açık Radyo Programı Deneyimi

Yeşim Ayöz

Suat Ayöz Trafik Mağdurları Derneği Genel Sekreteri
yesimayoz@gmail.com

Özet: 94.9 Açık Radyo’da Çarşamba günleri her on beş günde bir saat 14:00 – 14:30 saatleri arasında Yeşim Ayöz, Kevser Üstündağ ve İdil Işık’ın hazırlayıp sunduğu *Traji Trafikten Beşeri Trafîge* programı yayınlanıyor.

Bu bildiride Açık Radyo yapılanması ve *Traji Trafikten Beşeri Trafîge* programı hakkında bilgiler verilecektir. Programın konusu olan, Türkiye’de gerçekleşen trafik çarpışmaları, nedenleri, bunlardan kaynaklanan ölüm ve yaralanmalar ile tüm kayıplar açısından atılması gereken adımlar konusunda görüşler sunulacaktır.

Programcı Yeşim Ayöz’ün kardeşi anısına 17 yıl önce kurduğu FEVR Avrupa Trafik Mağdurları Federasyonu Üyesi olan Suat Ayöz Trafik Mağdurları Derneği’nin çalışmalarından da söz edilecektir.

Anahtar

kelimeler: *Traji Trafikten Beşeri Trafîge, trafik çarpışmaları, Suat Ayöz Trafik Mağdurları Derneği*

Merhaba, hepinize teşekkür ediyorum. Sağlık ve Güvenlik İletişimi Sempozyumu'nda bize yer verdiğiniz için ayrıca teşekkür ediyorum. *Traji-Trafikten Beşeri Trafığe* adlı radyo programını, hazırlayan ve sunanlar İdil Işık, Kevser Üstündağ ve Yeşim Ayöz. Açık Radyo'da yapıyoruz programımızı. Açık Radyo'nun sloganı "Kainatın seslerine, renklerine ve titreşimlerine açık radyo." Öncelikle radyo hakkında biraz bilgi vermek

istiyorum size. 1995'te yayına geçti, bölgesel bir radyo olarak. Hepiniz duymuşsunuzdur mutlaka. 92 ortaklı bir anonim şirket. Kar amacı gütmüyor. Yayına başlayalı yaklaşık 20 yıl oldu ama hâlâ bu radyoya alternatif bir medya kuruluşu oluşmadı. Bizim radyo, biraz böyle, bu salondaki atmosfer gibi sıcak ve samimi bir ortamdır. Çok rahattır, insanlar kendilerini evlerinde hissederler. Başka radyoya konuk olarak gittiğim zaman kendimi çok rahatsız hissediyorum çünkü oralar çok teknolojik oluyor. Hâlbuki bizde öyle bir şey yok. Herkes gönüllülük esasına göre program yapıyor. Radyonun kuruluşu sırasında ortaklara hisse senedi olarak da Abidin Dino'nun tuğraları verilmiştir. Tuğraların arkasında da "Özgür, bağımsız, demokratik, haysiyetli, duyarlı ve sıra dışı bir radyo kurma projesini 1995'te verdiğimiz desteğin Türkiye'de yeni projelere örnek olması dileğiyle" yazılmıştı Güzin Dino tarafından... Böyle bir örnek yok o tarihten beri. Demokratiktir, hukukun üstünlüğüne inanır Açık Radyo ve Açık Radyo programcıları ve onun dinleyicileri. Hiçbir kurum ve kuruluşu bağlı değildir. Devletin bir yayın organı değildir. Haklar üzerine gider. Sivil toplum kuruluşlarını destekler. Aktivistlerin sürekli duyurularını yaptığı bağımsız bir yayın organıdır. Belki de dünyadaki tek tük örneklerden biridir.

Biz programa nasıl başladık, *Traji Trafikten Beşeri Trafığe* programı 13 yıldır yayınlanan ve trafiği her açıdan ele alan insan odaklı bir radyo programıdır. Programı, biraz önce de söylemiştim, İdil ve Kevser ile birlikte hazırlıyoruz ama programın öncüsü ve asıl annesi İdil Işık'tır. Çünkü 13 yıl önce başlamış İdil programa. Sanırım Temmuz 2006 idi; İdil, Kevser ile ikimizi konuk etti programa. Biz çok programı beğendik ve o programdan bir daha ayrılmadık. Yaklaşık 7,5 yıldır İdil, Kevser ve ben programı götürüyoruz.

Traji Trafikten Beşeri Trafığe programında daha çok duyarlı projelere yer verdik, duyarlı insanları örnek olarak işledik. Hepimizin problemi trafik, biliyorsunuz. Pek çok bileşenden oluşuyor ve ahtapota benzetiyorum ben bunu. Çünkü araçlar, yayalar, bisikletler, mağdurlar, yol kusurları, trafik çarpışmaları, kurumlar, karar vericiler, yasa koyucular, böyle uzayıp giden bir liste ve hiç kimse de sahiplenmiyor trafiği. Biz de her gün sabahtan akşama kadar bu sorunu çekiyoruz, özellikle İstanbul'da. Güvenlikse, trafik ortamında en çok eksikliğini duyduğumuz konu. Kevser ve ben programa katıldıktan sonra biraz daha psikolojik perspektifi ağırlıklı olarak kullanarak yaya erişimi ve mağdurları da içine aldık. İki akademisyen ve bir alaylı olarak programımızı devam ettirdik.

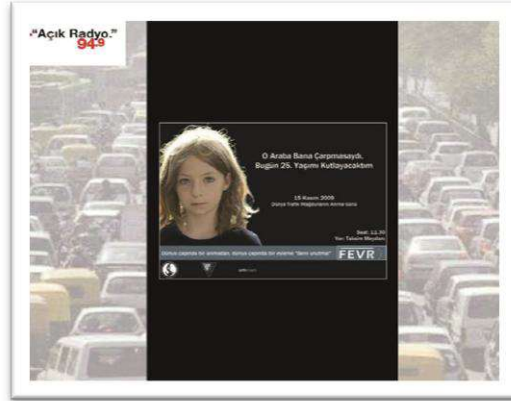

Yeşim AYÖZ

Kazalarda zararların tazmini mümkün, araçların yedek parçası var ama ne yazık ki insanların yok. Aynı şekilde iş kazalarında da zarar gören araçların yedek parçası var ama insanın yedek parçası hiçbir zaman yok. Benim *Traji Trafikten Beşeri Trafığe* programına katılma hikâyem de böyle. Ben 9 Nisan 2006'da kardeşimi kaybettim Bağdat Caddesi'nde karşıdan karşıya geçerken bir aracın çarpıp kaçması sonucunda. Sürücü daha

sonra yakalandı. Kötü bir yargı dönemi geçirdim ve hâlâ yargıda açık kapı arıyorum. Bulduğum her kapıdan girip yeni bir dava açıyorum ama hakkını alamamış trafik mağdurlarından biriyim ve bunun için uğraşıyorum. Zaten bir kavramın başına veya sonuna mağdur kelimesi eklediğiniz zaman, hakların alınmasında çok ciddi sorunlar oluyor bu ülkede.

Biz kardeşimin adını verdiğimiz Suat Ayöz Trafik Mağdurları Derneği'ni kurduk. Bize ulaşan mağdurlara gönüllü destek oluyoruz, rehabilitasyon dönemlerinde yardım ediyoruz. Haklarını, bu haklarına nasıl ulaşacaklarını ve yasalar karşısında nasıl haklı duruma geçeceklerini öğretmeye çalışıyoruz. İnsan yaşamı engelli bir koşu ve çok fazla engel çıkıyor karşısına. Trafik çarpışmaları da bu engellerin en başında geliyor. Sorumsuzluk, dikkatsizlik ve duyarsızlık bazen yok sayıyor insanın hayatını, bazen sakat bırakıyor. Dünya genelinde yaklaşık her yıl 1,3 Milyon kişi hayatını yollarda kaybediyor. Bunun kat be kat üstünde yaralanmalı çarpışmalar oluyor. Bizim ülkemizde de yılda 10 bin kişi yollarda hayatını kaybediyor. Emniyetin açıkladığı rakamlar genelde 3 Bin 800'ler civarındadır. Fakat bu rakam sadece olay anında hayatını kaybedenleri kap-sıyor. Uzmanlar hastane ve daha sonra-sının takibi olduğu zaman bu rakamın en az üç katına ulaştığını söylüyor. Bu da çok ciddi bir terör. Ateş düştüğü yeri yakıyor ama bu ateş hepimizi yakabilir. Güvenlik, trafikte çok önemli. 45 yaş altı ölümlerin birinci nedeni. Afişimiz bu nedenle "O araba bana çarpmasaydı. Bugün 25. Yaşımı kutlayacaktım" diyor.

Biz kaza demiyoruz. Çünkü kaza kelimesi baştan affetmeyi öngörüyor. Bu baştan affetmeyi öngören bir şeyde de kırmızı ışıktaki geçerseniz birine çarpabilirsiniz, hızınızı arttırırsanız istenmeyen sonuç bulabilirsiniz ve birine çarpıp bırakırsanız yaşam hakkını elinden alırsınız. O zaman kaza demenizin bir anlamı yok. Biz "çarpışma" kelimesini kullanıyoruz, "trafik çarpışması" diyoruz. Hızımızı azaltmak, çarpışma gerçekleşikten sonra çok zor; oysa hızımızın % 5 azaltılması, ölüm riskini % 30 azaltıyor. Aynı şekilde kask ve emniyet kemeri önlemleri de çok basit önlemler.

Programımızla birlikte trafik konusunda pek çok şey yaptık. 2007'de Otomobilsiz Şehirler Konferansı'nı gerçekleştirdik. Pek çok aktivisti Türkiye'de ağırladık. Eylülün 3. pazarı olan Otomobilsiz Şehirler Günü'nü artık İstanbul'da ve Türkiye'de pek çok bölgede kutlamaya başladık. Aynı yıl Sokak Bizim diye bir aktivite yaptık. 2007'den 2010 tarihine kadar her ayın bir pazarı bir sokağı araçlardan arındırdık. Hem çarpışmalara dikkat çektik hem insanların araçsız ne kadar mutlu olacaklarını gösterdik. Sokakları boyadık. Oraya piknik alanları getirdik. İlk yaptığımız nokta Abdi İpekçi Caddesi'ydi ve Abdi İpekçi Caddesi şu an trafikten arınmış vaziyette. Şimdi Kevser'ler bunu Sinop'ta yapmaya başladılar.

Biraz önce Onur Gökulu'nun belirttiği gibi, dün (28 Nisan) İş Kazalarında Ölenleri Anma günüydü. Kasım'ın 3. pazarı da Dünya Trafik Mağdurlarını Anma Günü'dür. 2007'den itibaren her yıl Dünya Trafik Mağdurlarını Anma Günü'ne başladık. Bizle beraber artık pek çok kurum da bu anma gününde mesajlar yayınlamaya başladı. Pek çok etkinlik yaptık. Geçen sene bir trafik mağdurları konferansı yaptık. Yine mağdurların yaşamında adalet, mağdur ve adalet birbiriyle çok örtüşen bir kelimeydi. Ve 7,5 yıldır büyük bir keyifle, heyecanla yapıyoruz radyodaki programı.

Bu sorunların çözümlerine katkı sağlamaya çalıştığımız, yaşadığımız deneyimleri paylaştığımız, bu radyo programını yapan ekibin parçası olduğumuz için çok mutluyum. Teşekkür ediyorum, dinlediğiniz için.